

ارزیابی عملکرد مراکز دانشنامه‌نگاری در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی براساس مدل منشور عملکرد

(نمونه پژوهی: بنیاد دائرة المعارف اسلامی)

سیمین قطبی | فاطمه فهیم‌نیا | حسن طارمی‌راد | عبدالرضا نوروزی چاکلی

چکیده

هدف: ارزیابی عملکرد بنیاد دائرة المعارف اسلامی براساس مدل منشور عملکرد.

روش‌شناسی: این پژوهش از نوع کاربردی با رویکردی آمیخته از روش‌های کتابخانه‌ای، مطالعه موردی و پیمایشی انجام شد. با استفاده از روش غونه‌گیری هدفمند، مطالعان کلیدی انتخاب و شاخص‌های ابعاد منشور عملکرد شکل مشخص شد. براساس پرسشنامه‌های پژوهشگر ساخته، نظر ذی‌نفعان کلیدی با توجه به پنج وجه مدل منشور عملکرد ارزیابی شد.

یافته‌ها: سطح مطلوبیت (نامطلوب، نسبتاً مطلوب و مطلوب) عملکرد بنیاد دائرة المعارف اسلامی از نظر ذی‌نفعان (هیأت امنا، اعضای هیأت علمی، مؤلفان، و تأمین‌کنندگان مالی) در پنج بُعد منشور عملکرد (انتظارات ذی‌نفعان، راهبردها، فرایندها، توافقنامه‌ها و مشارکت ذی‌نفعان) بررسی شد: براساس نظر هیأت امنا تمام ابعاد عملکرد بنیاد، در سطح مطلوب، از نظر اعضای علمی و مؤلفان در سطح نسبتاً مطلوب و براساس تأمین‌کنندگان مالی در بُعد فرایندها، در سطح مطلوب و چهار بُعد دیگر در سطح نسبتاً مطلوب قرار داشت.

نتیجه‌گیری: ارتباط و توازن یکسانی میان همه ابعاد منشور عملکرد وجود دارد. بنابر ارزیابی ذی‌نفعان، عملکرد بنیاد در همه ابعاد در سطح نسبتاً مطلوب و مطلوب قرار دارد که نشان‌دهنده توجه سازمان به نیازهای همه ذی‌نفعان و در نتیجه، رضایت آنان و عملکرد موفق سازمان است. از آنجا که ارزیابی، عملکرد مقایسه بین وضع موجود و وضع مطلوب را امکان‌پذیر و نقاط قوت و ضعف سازمان را روشن می‌سازد، مدیریت بنیاد دائرة المعارف اسلامی با تکیه بر اطلاعاتی که از سنجش شاخص‌ها به دست آمده است، می‌تواند با برنامه‌ریزی، شاخص‌هایی را که در سطح نامطلوب یا نسبتاً مطلوب قرار دارد به سطح مطلوب برساند و موفقیت سازمان را افزایش دهد.

کلیدواژه‌ها

ارزیابی عملکرد، مدل منشور عملکرد، مراکز دانشنامه‌نگاری، بنیاد دائرة المعارف اسلامی

ارزیابی عملکرد مراکز دانشنامه‌نگاری در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی

براساس مدل منشور عملکرد

(نمونه‌پژوهی: بنیاد دائیره‌المعارف اسلامی)

سیمین قطبی^۱

فاطمه فهیم‌نیا^۲

حسن طارمی‌راد^۳

عبدالرضا نوروزی چاکلی^۴

تاریخ دریافت: ۹۵/۱۱/۳۰

تاریخ پذیرش: ۹۶/۰۲/۰۳

مقدمه

در سه دهه اخیر، تلاش‌های بسیاری در راه تدوین دانشنامه‌ها صورت گرفته تا با ارائه گزارشی جامع و مستند و روشنمند در قالب مقالات علمی، زمینه فهم عمیق و متکی به اطلاعات موثق فراهم شود. در این زمینه، مراکز دانشنامه‌نگاری متعددی تأسیس شده و دانشنامه‌ها بهویژه دانشنامه‌های تخصصی، منتشر شده‌اند. مراکزی به کار دانشنامه‌نگاری در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی همت پرداخته‌اند. از پیشگامان این مراکز می‌توان از "بنیاد دائیره‌المعارف اسلامی" نام برداشت.

بنیاد دائیره‌المعارف اسلامی، سازمانی غیردولتی است که با هدف پژوهش در موضوعات مختلف جهان اسلام و انتشار دانشنامه جهان اسلام در سال ۱۳۶۲ ش تأسیس شد. اندیشه تدوین این دانشنامه به تصمیم آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای (رئیس جمهور وقت) در نحسین سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی بر می‌گردد ایشان بر لزوم تدوین دائیره‌المعارف تأکید داشتند که معرف دانش و بیش حوزه فرهنگ و تمدن اسلام باشد. به‌منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی محققان مسلمان، عده‌ای از علماء و دانشمندان به سرپرستی سید مصطفی میرسلیم (مسئول وقت نهاد ریاست جمهوری) گرد هم آمدند و با نظر هیأت امنا، چگونگی تأسیس بنیاد دائیره‌المعارف اسلامی تصویب شد. نخستین مدیر عامل بنیاد مهدی محقق بود. فعالیت‌های بنیاد برای تدوین دانشنامه از پاییز ۱۳۶۳ آغاز شد (دانشنامه جهان اسلام، ۱۳۷۵، ص ۲۱-۲۲؛ آذرنگ، ۱۳۷۷).

۱. استادیار بنیاد دائیره‌المعارف اسلامی؛ دانشجوی دکترای علم اطلاعات و دانش‌نامه‌سازی، دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)
ghotbisimin@yahoo.com

۲. دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌نامه‌سازی، دانشگاه تهران
fahimnia@ut.ac.ir

۳. دانشیار و معاون علمی بنیاد دائیره‌المعارف اسلامی
h.taromi@rch.ac.ir

۴. دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌نامه‌سازی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد
noroozi@shahed.ac.ir

تاکنون ۲۱ مجلد از این دانشنامه منتشر شده است. مقالات این دانشنامه حوزه وسیعی از علوم و معارف اسلامی و ایرانی را پوشش می‌دهد که عبارت‌اند از: اصطلاحات علوم قرآنی، حدیث، فقه، کلام، عرفان، فلسفه، ادبیات، هنر، سیره انبیا و اولیا و ائمه (علیهم السلام)، شرح حال و آرای مفسران و محدثان و فقها و متکلمان و فلاسفه و حکما و شعرای عالم اسلام، تاریخ سیاسی اسلام، جغرافیای کشورهای اسلامی، آثار و اینیه تاریخی، ابزار، پوشاش و گیاهان دارویی جهان اسلام (دانشنامه جهان اسلام، ۱۳۷۵، ص ۲۱).

مراکز دانشنامه‌نگاری همچون سایر سازمان‌های عصر اطلاعات، برای موفقیت به هماهنگی با تغییرات زمانه نیاز دارند تا بتوانند خود را با تغییرات اقتصادی و نیازهای اجتماعی همساز کنند. ویژگی‌هایی چون انعطاف‌پذیری، خلاقیت و نوآوری، تفویض اختیار، توجه به فرهنگ سازمانی، تقویت کارکنان و سرمایه‌گذاری برای آموزش کارکنان از شاخص‌های مهم است که توجه به آنها می‌تواند موفقیت این مراکز را رقم بزند (دفت ۱، ۱۳۷۷).

سازمان‌ها همواره برای بهبود کیفیت، کاهش زمان چرخه تولید و کاهش هزینه‌ها در فرایند کاری تلاش می‌کنند تا بتوانند در موقعیت‌های رقابتی پیروز شوند (ممی‌زاده، ۱۳۸۷؛ دفت، ۱۳۷۷؛ کاپلان و نورتون، ۱۳۸۶). به منظور آگاهی از وضع موجود سازمان‌ها، عملکرد آنها باید ارزیابی شود. ارزیابی عملکرد یکی از مؤثرترین ابزارهای شناخت قابلیت‌ها و کنترل فرایند کاری در راستای نیل به اهداف سازمان و حفظ بقا و پویایی آن است. ارزیابی عملکرد از طریق سنجش شاخص‌های گوناگون هر سازمان، وضع آن را ترسیم می‌کند و با اطلاعاتی که در اختیار مدیران قرار می‌دهد، به آنها در اتخاذ تصمیم درست یاری می‌رساند. مدیریت عملکرد با تکیه بر آن اطلاعات، می‌تواند نقاط ضعف را از بین ببرد، کاستی‌ها را برطرف و انحرافات را اصلاح کند و در نهایت، عملکرد را بهبود بخشد. همچنین، این اطلاعات دستیابی به اهداف را با تخصیص بهینه منابع و بازنگری در برنامه‌ها تسهیل می‌کند (طبرسا، فتحی، و نبوی، ۱۳۸۰).

از یکسو، برای مراکز دانشنامه‌نگاری در ایران استانداردی وجود ندارد و از سوی دیگر، روش‌های متدالوی سایر کشورها در ایران کارساز نیست. از این‌رو، هر مرکزی بنا بر اهداف و مأموریت‌هایی که در اساسنامه‌اش تعریف کرده، روشی را برای تدوین دانشنامه پیش گرفته است و سعی دارد از راه آزمون و خطاب به هدف خود دست یابد. به‌ویژه، اولین مراکز دانشنامه‌نگاری که در دهه اول انقلاب تأسیس شدند، بدون تجربه پیشین، هرکدام، سبک و سیاق خود را پیدا کرده و به ضوابطی دست یافته‌اند تا بتوانند کارشان را پیش ببرند (طارمی‌راد، ۱۳۸۴). بدیهی است این مراکز با مشکلات و موانعی مواجه شده‌اند که بر روند انجام کار آنان تأثیر گذاشته و سازوکار آنها را تغییر داده است. بعضی از این مشکلات عبارت‌اند از: توجه

1. Daft
2. Kaplan & Norton

ناکافی به پژوهش و توازن میان تولید کارهای پژوهشی و دانشنامه‌نگاری، اهتمام نورزیدن دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی به تربیت پژوهشگر، کمبود نیروی انسانی متخصص، کمبود نیروی دانشنامه‌نگار حرفه‌ای، دسترسی نداشتن به منابع در برخی حوزه‌ها، بودجه کم مؤسسات دانشنامه‌نگار، و هم‌گام نبودن دانشنامه‌نگاری در ایران با پیشرفت‌های فناوری (آذرنگ، ۱۳۸۶؛ حریری، ۱۳۷۷؛ طارمی‌راد، ۱۳۷۷).

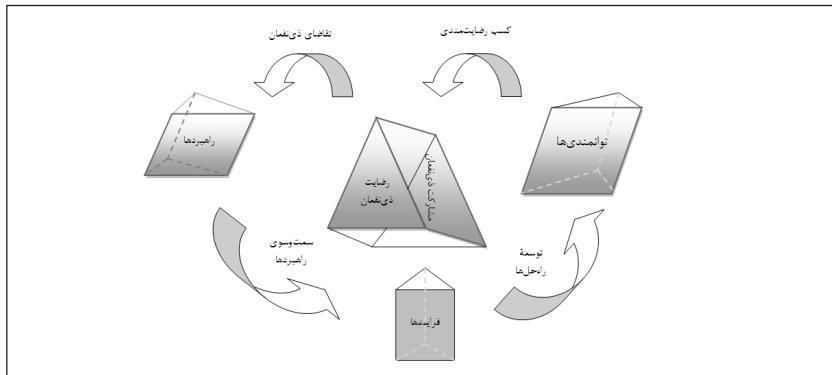
مراکز دانشنامه‌نگاری یکی از مهم‌ترین سازمان‌های علمی، پژوهشی و فرهنگی است. همان‌طور که اشاره شد، این مراکز همچون هر سازمان دیگری با مشکلاتی مواجه‌اند که حل آنها به بررسی علل نیاز دارد. ارزیابی عملکرد با به تصویر کشیدن وضع موجود، نقاط ضعف و انحراف را مشخص می‌کند. و رفع آنها می‌تواند موفقیت و ثبات جایگاه این مراکز را به دنبال داشته باشد.

در چند دهه اخیر، سازمان‌ها به‌تبع تغییرات و تحولات عظیم در جوامع انسانی رشد و توسعه فراوانی یافته‌اند. با افزایش و گسترش سازمان‌ها رقابت در عرصه تولید و خدمات بیشتر شده است. در این میان سازمان‌هایی موفق‌ترند که عملکرد بهتری داشته باشند. بهبود عملکرد نیز در گروه ارزیابی است که به تناسب فعالیت‌ها، شاخص‌ها و الگوهای مناسب صورت می‌گیرد. به همین دلیل، روزبه‌روز مدل‌ها و الگوهای جدیدی برای ارزیابی عملکرد طرح ریزی می‌شود که با توجه به اهداف، نیازهای اطلاعاتی و منابع مالی و انسانی سازمان‌هایی خاص به وجود آمده‌اند. در مدل‌ها و الگوهای جدید سعی شده است که در ارزیابی، همه ابعاد سازمان و ذی‌نفعان مدنظر قرار گیرد تا نتایج دقیق‌تری حاصل شود.

به‌منظور ارزیابی عملکرد بنیاد دائرة‌المعارف اسلامی مدل‌های مختلف ارزیابی عملکرد، بررسی و از میان آنها مدل منشور عملکرد¹ انتخاب شد.

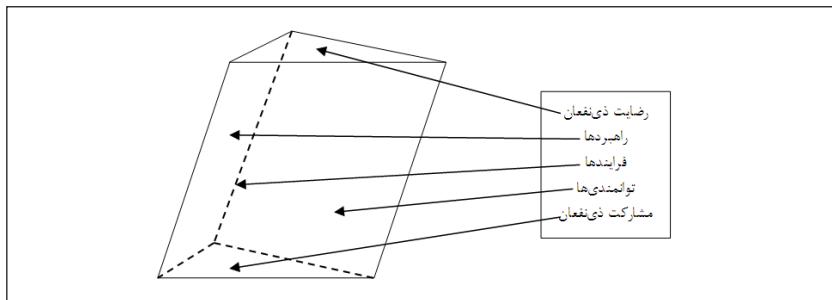
مدل منشور عملکرد در سال ۲۰۰۱ توسط نیلی² و آدامز³ مطرح شد. آنها برخلاف این نظر عمومی که "سنجه‌های ارزیابی باید از راهبردها نشأت بگیرند" معتقد‌ند که نخست باید خواسته‌ها و نیازهای ذی‌نفعان سازمان در نظر گرفته شود و سپس براساس آن راهبردهای سازمان تدوین شود. به عبارت دیگر، شکل‌گیری راهبردها پیش از آگاهی از نیاز ذی‌نفعان امکان‌پذیر نیست. بر این اساس، آنها مدل چند‌بعدی منشور عملکرد را برابر ارزیابی سازمان‌ها ارائه کردند. علت تشبیه این مدل به منشور از آن جهت است که منشور، نور به ظاهر سفید را تجزیه و پیچیدگی‌های آن را مشخص می‌کند. این مدل نیز پیچیدگی‌های ارزیابی عملکرد را نمایان می‌کند (نیلی، آدامز، و کنرلی⁴؛ ۲۰۰۲؛ حسین‌زاده، ۱۳۹۰).

1. Performance Prism
2. Neely
3. Adams
4. Kennerley

شکل ۱. چارچوب منشور عملکرد

منشور عملکرد پنج بُعد دارد. بُعد فوچانی به انتظارات ذی‌نفعان می‌پردازد. ذی‌نفعان ما چه کسانی هستند و چه خواسته‌هایی دارند؟ سازمان‌ها باید در صدد شناسایی ذی‌نفعان خود و نیازهای آنها باشند. بُعد تحتانی مشارکت ذی‌نفعان را می‌طلبد. همان‌گونه که ذی‌نفعان انتظاراتی از سازمان‌های خود دارند، سازمان‌ها نیز برای حفظ و توسعه توامندی‌های خود نیازمند یاری ذی‌نفعان هستند. این بُعد مشخص می‌کند که سازمان از ذی‌نفعان خود چه می‌خواهد. بُعد سوم، راهبردهای برخاسته از نیازهای ذی‌نفعان است که باید بررسی شود. چه راهبردهایی باید پیاده شود که پاسخ‌گوی نیازها باشد؟ در بُعد چهارم به فرایندهایی پرداخته می‌شود که برای تحقق راهبردها باید پیاده و اجرا شود. چه فرایندهایی باید به کار برد که به راهبردها رسید؟ آخرین بُعد منشور به توامندی‌های سازمان و تعیین ترکیب مؤثر و کارایی از افراد، امکانات، فناوری‌ها و زیرساخت‌هایی می‌پردازد که برای اجرای فرایندها لازم است. چه قابلیت‌هایی از لحاظ افراد، فعالیت‌ها، زیرساخت‌ها و فناوری‌ها باید فراهم شود تا فرایندها اثربخش‌تر و کارآمدتر باشد؟ (نیلی و همکاران، ۲۰۰۲؛ حسین‌زاده، ۱۳۹۰).

شکل ۲. ابعاد منشور عملکرد

یکی از نقاط قوت این مدل، نگرش چندبعدی و یکپارچه به ارزیابی عملکرد است. منشور عملکرد امکان برقراری ارتباط دوطرفه بین جنبه‌های مختلف را فراهم می‌آورد و مسائل کلیدی انواع سازمان‌های انتفاعی و غیرانتفاعی را به‌طور جامع بررسی می‌کند. همچنین، تأکید این مدل بر انتخاب راهبردهای برمبنای نیازهای ذی‌نفعان از دیگر نقاط قوت این مدل است. در واقع، این مدل شکل توسعه‌یافته مدل کارت امتیازی است؛ با این تفاوت که در منشور عملکرد به ذی‌نفعان مختلف توجه ویژه‌ای می‌شود. موقفيت سازمان‌ها در درازمدت در گرو تصویری روشی از ذی‌نفعان کلیدی و نیازهای آنان است. این مدل به‌دلیل توانایی برقراری ارتباط بین پنج وجه می‌تواند در سازمان‌های مختلف اجرا شود و نیازهای گستردۀ و متنوع آنها را برآورده سازد (اولياء، مدرسي، بهجهت، و شهوازيان، ۱۳۸۹؛ حسينزاده، ۱۳۹۰؛ حقيفي كفаш، اسماعيلي، و أكبرى، ۱۳۹۲).

مهم‌ترین دليل استقبال از اين مدل و موقفيت آن توجه به تمام ذي‌نفعان کلیدي يك سازمان است. عاملی که در دهه‌های اخیر به آن بسیار توجه شده است و نقش آنها در موقفيت سازمان‌ها به اثبات رسیده است (مار و شیوما^۱، ۲۰۰۳؛ اوبلای و حسن^۲، ۲۰۱۳). در مراكز دانشنامه‌نگاری ذي‌نفعان مختلفی هستند که نقش کلیدي در پيشبرد اهداف سازمان دارند. از اين رو، توجه به نیازهای آنها در اين مدل می‌تواند عاملی مهم در موقفيت اين مراكز باشد. همچنین، برقراری ارتباط ميان ابعاد مختلف منشور عملکرد برای مراكز دانشنامه‌نگاری مهم است.

در دهه اخیر، ارزیابی‌هایی با استفاده از این مدل در ایران صورت گرفته که به آنها اشاره می‌شود. شایان ذکر اینکه تاکنون پژوهشی در زمینه ارزیابی عملکرد مراكز دانشنامه‌نگاری در ایران صورت نگرفته است. در خارج از ایران نيز اساساً مرکز دانشنامه‌نگاری به اين معنا وجود ندارد. با اين حال روش و مدل ارزیابی عملکرد سازمان‌های ديگر در اين پژوهش مدد نظر قرار گرفته است.

كريمي (۱۳۸۵) در پايان‌نامه کارشناسي ارشد خود عملکرد مناطق عمليات گاز را به عنوان يكی از سازمان‌های تابعه شركت ملي گاز ايران بررسی کرده است. وي براساس مدل منشور عملکرد شاخص‌های مناسب با مناطق عمليات گاز را تعیين کرده است و پس از تجزيه و تحليل داده‌ها عملکرد هر يك از مناطق را با تأکيد بر ايستگاه‌های فشار قوي در مقاييسه با ديگر مناطق و ايستگاه‌ها رتبه‌بندی کرده است.

اميري (۱۳۹۰) عملکرد خانه‌های سلامت شهر تهران را ارزیابی کرده است. براساس مدل منشور عملکرد، ذي‌نفعان خانه سلامت عبارت‌اند از: مدیران، مسئولان، همياران، و مراجعان. سپس، شاخص‌های هر يك از ابعاد ارزیابی عملکرد را از نظر ذي‌نفعان کلیدي

1. Mar, & Schiuma
2. O'Boyle, Ian, & Hassan

مشخص کرده است. در نهایت، مطلوبیت وضع هریک از ابعاد منشور عملکرد تعیین شد. ایزدی یزدان‌آبادی (۱۳۹۱) به ارزیابی عملکرد اداره کل راه و شهرسازی استان کرمان پرداخته است. در پژوهش وی، ذی‌نفعان کلیدی عبارت‌اند از: مدیران سازمان، کارمندان، مشتریان اداره، پیمان‌کاران، سازمان بالاسری (معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی استانداری کرمان) و محلودکننده‌های سازمان (صاحبان اراضی و معارضان). شاخص‌های هریک از ابعاد براساس ذی‌نفعان تعیین و ارزیابی اداره کل راه و شهرسازی استان کرمان انجام شد.

میرمحمدی صدرآبادی (۱۳۹۱) به ارزیابی عملکرد سازمان امور اقتصاد و دارایی استان یزد پرداخته است. جامعه آماری این تحقیق را مدیران و کارشناسان شاغل امور مالیاتی و اقتصادی و دارایی استان یزد تشکیل می‌دهد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین ابعاد منشور عملکرد و اندازه‌گیری عملکرد سازمان امور اقتصاد و دارایی استان یزد ارتباط معناداری وجود دارد و می‌توان اندازه عملکرد این سازمان را با استفاده از مدل منشور عملکرد ارزیابی کرد.

پس از آنکه مدل منشور عملکرد توسط نیلی و آدامز مطرح شد، پژوهش‌های متعددی در خارج از ایران با استفاده از این مدل صورت گرفت که به برخی اشاره می‌شود: نیلی، آدامز و کرو^۱ (۲۰۰۱) در تحقیقی با عنوان "منشور عملکرد: در کاربرد و عمل" نشان دادند که برای محیط‌های امروزی برای ارزیابی و دیدگاهی گستردۀ از همه ذی‌نفعان مورد به چهارچوبی جدید نیاز است. آنها تلاش کردند ابعاد مختلف منشور عملکرد را در یک سازمان نمونه موفق در دنیا، مثل DHL که شرکت بین‌المللی پیک سریع در انگلستان است، پیاده کنند. آنها به این نتیجه رسیدند که مدیریت عملکرد، مزایای گوناگونی را برای توسعه و موفقیت کلی سازمان فراهم می‌آورد.

نیلی و همکاران (۲۰۰۲) در پژوهشی با عنوان "منشور عملکرد: کارت امتیازی برای ارزیابی و مدیریت تجارت موفق" نشان دادند که بهترین راه برای باقی ماندن در صحنه رقابت، سودآوری و موفق شدن سازمان‌ها، توجه به خواسته‌ها و نیازهای همه ذی‌نفعان و تلاش برای واگذاری مناسب ارزش‌ها به هریک از ذی‌نفعان خواهد بود. آنها در این پژوهش میزان اهمیت ذی‌نفعان مختلف را به تصویر کشیدند و مرکز توجه ارزیابی‌های عملکرد را از سوی سهامداران به سمت همه ذی‌نفعان سوق دادند.

چیلیدا^۲ (۲۰۰۹) در پایان‌نامه خود اظهار می‌دارد که نظام‌های ارزیابی عملکرد در دهه‌های اخیر سیر تکاملی داشته‌اند و علاوه بر عوامل مالی، عوامل دیگری را شناسایی کرده‌اند که محرک‌های مهم در عملکرد سازمان‌ها محسوب می‌شوند. وی مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها

1. Crowe
2. Chillida

را براساس مدل منشور عملکرد بررسی کرد و به این نتیجه رسید که جنبه‌ها و مشخصه‌های منشور عملکرد بیان کننده مدلی است که می‌تواند برای بنگاه‌های کوچک و متوسط ارزشمند و درجهت نیازهای آنها باشد. اما منشور عملکرد با همه نظریه‌های مسئولیت اجتماعی و نظریه‌های اصلی سهامداران سازمان سازگار نیست. مدیران باید به گونه‌ای عمل کنند تا انصاف را در رفتار سهامداران تضمین کنند. انتظار این است که سازمان‌ها هم‌زمان به انتظارات قانونی همه سهامداران توجه کرده و توافق را برقرار سازند.

اویلای^۱ و حسن^۲ (۲۰۱۳) به تجزیه و تحلیل عواملی پرداختند تا فایده عملی مدیریت عملکرد نشان داده شود. آنها به بر نقش مدل منشور عملکرد در موفقیت مدیریت عملکرد اشاره دارند. منشور عملکرد به دلیل آنکه براساس رضایت همه ذی‌نفعان شکل گرفته است ارتباط مستقیمی با عملکرد و شایستگی کارکنان دارد. نتایج منشور عملکرد دو اصل زیر را برای اینکه سازمان‌ها بیشترین منفعت را از نظام‌ها و مراحل آنها ببرند، بیان می‌کند:

۱. درک ارتباط کامل بین ذی‌نفعان یک سازمان با خود سازمان. تمایل به ایجاد توافق در ذمینه‌های مشترک که هر دو طرف به همکاری متقابل رضایت داشته باشند.
۲. ارتباط راهبردها، توانایی‌ها و فرایندها عوامل اصلی در تضمین رضایت نیازهای همه ذی‌نفعان است بدون آنکه موفقیت اصلی سازمان را از نظر دور دارند.

وی به نتیجه می‌رسد که زمانی که منشور عملکرد به صورت صحیح مورد استفاده قرار بگیرد، ارتباط حیاتی و مهم بین خواسته‌ها و نیازهای ذی‌نفعان و خواسته‌های سازمان از طریق هم‌ترازی راهبردها، فرایندها و توانایی‌ها برقرار می‌شود.

یانگبانتووا^۳ و رومفو^۴ (۲۰۱۵) در تحقیق خود با استفاده از مدل منشور عملکرد به ارزیابی عملکرد سازمان‌هایی می‌پردازنند که برخی از آنها دارای فرهنگ انعطاف‌پذیر و برخی دارای فرهنگ پایدار و تغییرناپذیرند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که تفاوت قابل ملاحظه‌ای بین استفاده این اندازه‌گیری میان شرکت‌های با فرهنگ متفاوت وجود ندارد. در این تحقیق به نقش ذی‌نفعان در موفقیت سازمان‌ها تأکید شده است.

بررسی متون مربوط به ارزیابی عملکرد سازمان‌ها نشان می‌دهد تحقیقات فراوانی به موضوع ارزیابی عملکرد پرداخته‌اند. برخی پژوهش‌ها با انتخاب یکی از مدل‌های ارزیابی عملکرد صورت گرفته‌اند. در این پژوهش‌ها تأکید شده است مدلی برای ارزیابی سازمان انتخاب شود که با ویژگی‌های آن سازمان سازگار باشد. برخی پژوهش‌ها نیز به دنبال ارائه الگویی جدید برای ارزیابی سازمان مورد نظر است. در تمام این پژوهش‌ها به نقش و اهمیت شاخص‌ها تأکید و یادآوری شده است که شاخص‌ها باید مناسب و خاص سازمان مورد بررسی باشد تا نتایج تحقیق درست و قابل اطمینان باشد. نکته مهم در ارزیابی عملکرد

1. O'Boyle
2. Hassan
3. Youngbantao
4. Romho

تشخیص مدل و شناخت درست شاخص‌ها و به کارگیری آن و اجرای دقیق مراحل آن است تا راهکارهای ارائه شده بتواند بهبود عملکرد سازمان را به دنبال داشته باشد.

روش‌شناسی

در این پژوهش از روش کتابخانه‌ای، مطالعه موردي و روش پیمایشي برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. نوع پژوهش کاربردی و با رویکردی آمیخته است. ابتدا با استفاده از روش کتابخانه‌ای مراکز دانشنامه‌نگاری در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی شناسایی و ویژگی‌های آنها مورد بررسی قرار گرفتند. سپس به منظور ارزیابی عملکرد این مراکز، مدل‌های مختلف ارزیابی عملکرد بررسی و مدل منشور عملکرد با توجه به ویژگی‌های مراکز دانشنامه‌نگاری انتخاب و آنگاه این مدل به عنوان نمونه در بنیاد دائرة المعارف اسلامی پیاده شد. سپس با استفاده از روش کیفی شاخص‌های اولیه در ابعاد مختلف منشور عملکرد با توجه به ویژگی‌های سازمان و شناخت ذی‌نفعان کلیدی سازمان شناسایی شد. پس از آن با نظرخواهی از مطلعان کلیدی و خبرگان تخصصی شاخص‌ها مورد جرح و تعديل قرار گرفتند و سپس شاخص‌های نهایی اولویت‌بندی شدند. با توجه به ذی‌نفعان کلیدی بنیاد که شامل چهار گروه هیأت امنا، اعضای علمی، مؤلفان، و تأمین‌کنندگان علمی است، چهار پرسشنامه تنظیم شد. این پرسشنامه‌ها بین اعضای هر گروه (۱۰ نفر از اعضای هیأت امنا، ۱۴۰ نفر از اعضای علمی، ۱۱۷ نفر از مؤلفان، و ۷ نفر از تأمین‌کنندگان مالی) که با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شده بودند، توزیع شد. با استفاده از روش پیمایشی داده‌ها جمع‌آوری گردید و با استفاده از روش تعیین سطح مطلوبیت، شاخص‌های ابعادهای مختلف از نظر چهار گروه ذی‌نفعان سطح‌بندی شد.

جدول ۱. شاخص‌های بنیاد دائره‌المعارف اسلامی براساس مدل منشور عملکرد

شاخص‌های نهایی به ترتیب اولویت	شاخص‌های پیشنهادی مطلعان (مرحله دوم)	شاخص‌های پیشنهادی مطلعان (مرحله اول)	شاخص‌های اولیه	ذی‌نفعان	ابعاد
۱. ارزیابی قابل‌قویل از دانشنامه براساس کیفیت ۲. تولید و انتظار به موقع دانشنامه ۳. جامعیت و مانعیت براساس حوزه موضوعی ۴. اعمال انتظابات‌های معیار در دانشنامه‌نگاری ۵. برنامه‌ریزی ناظر به چشم‌انداز	ارزیابی قبل قول از دانشنامه بر اساس کیفیت؛ شاخص‌های مرحله اول	کفیت کار؛ انتشار به موقع دانشنامه؛ جامعیت و مانعیت براساس حوزه موضوعی؛ اعمال انتظابات‌های معیار در دانشنامه‌نگاری؛ برنامه‌ریزی ناظر به چشم‌انداز	کیفیت کار و محصول؛ انتشار به موقع دانشنامه؛ ثبت محصول؛ تناسب حجم مقالات؛ پوشش موضوعات	(الف) مؤسسان و هیأت امنا	
۱. رضایت شغلی ۲. امنیت شغلی ۳. برخورداری از تسهیلات کاری و علمی ۴. رشد و یادگیری و ارتقای تخصصی ۵. مشارکت در تصمیم‌گیری ۶. پویایی سازمان ۷. شناخته شدن سازمان در مجتمع علمی	شاخص‌های مرحله اول؛ پویایی سازمان	شاخص‌های ابتدایی؛ شناخته شدن سازمان در مجتمع علمی؛ برخورداری از تسهیلات کاری و علمی	رضایت شغلی؛ امنیت شغلی؛ رشد و یادگیری؛ مشارکت در تصمیم‌گیری	(ب) اعضای علمی (مدیران، هیأت علمی، خدمات علمی)	۱. انتظارات ذی‌نفعان
۱. دسترسی به شیوه‌نامه‌ها و انتظابات‌های مدون ۲. برخورداری از تسهیلات علمی و سرعت دستیابی ۳. آگاهی از تغییرات و اصلاحات احتمالی ۴. منصفانه بودن و پرداخت به موقع حق التأییف ۵. مراقبت از مالکیت معنوی مؤلفان ۶. انتشار به موقع دانشنامه	شاخص‌های مرحله اول؛ برخورداری از تسهیلات علمی و سرعت دستیابی به منابع	شاخص‌های ابتدایی؛ مراقبت از مالکیت معنوی	انتشار بهموقع؛ دسترسی به شیوه‌نامه‌ها و انتظابات‌های مدون؛ برخورداری از امتیاز علمی؛ آگاهی از تغییرات و اصلاحات؛ منصفانه بودن و پرداخت بهموقع حق التأییف	(ج) مؤلفان (همکاران بنیاد)	
۱. کیفیت و اعتبار دانشنامه ۲. تولید و انتشار به موقع دانشنامه ۳. تخصیص بهینه منابع ۴. تبلیغ و معرفی مؤثر دانشنامه ۵. اعمال سازوکارهای اقتصاد فرهنگ	شاخص‌های مرحله اول؛ تبلیغ و معرفی مؤثر دانشنامه؛ اعمال سازوکارهای اقتصاد فرهنگ	شاخص‌های ابتدایی؛ تبلیغ محصول		(د) تأمین‌کنندگان مالی	

ابعاد	ذی نفعان	شاخصهای اولیه	شاخصهای پیشنهادی مطالعه (مرحله اول)	شاخصهای پیشنهادی مطالعه (مرحله دوم)	شاخصهای نهایی به ترتیب اولویت
۲. راهبردها	ارتقای سطح کیفی دارایی‌های سازمان؛ توسعه بهروزی سازمان؛ زمان‌بندی درست کار؛ جذب بودجه؛ بازتاب عرضه محصول	شاخصهای ابتدایی؛ پیشرو بودن سازمان	شاخصهای اول	۱. توسعه بهره‌وری ۲. ارتقای سطح کیفی (منابع انسانی، تولیدات و کتابخانه) ۳. زمان‌بندی مقبول و اجرایی ۴. پیشرو بودن سازمان ۵. جذب بودجه کافی ۶. بازخورد مثبت عرضه دانشنامه	
۳. فرایندها	گردش کاری منظم؛ دسترسی و تبادل اطلاعات اطلاعات؛ ارتقای مستمر فرایند تولید مستمر فرایند تولید؛ گروهی بودن کار؛ تفویض اختیارات	شاخصهای اول	گردش کاری منظم؛ دسترسی و تبادل اطلاعات؛ ارتقای مستمر فرایند تولید؛ گروهی بودن کار؛ تفویض اختیارات	۱. گزارش منظم ۲. دسترسی و تبادل اطلاعات ۳. ارتقای مستمر فرایند تولید ۴. انجام کار به شکل گروهی ۵. تفویض اختیارات	
۴. توافقنامه‌ها	توانایی جذب منابع انسانی مستعد و شایسته توانایی حفظ منابع انسانی مستعد ترویج و تحکیم فرهنگ سازمانی رعایت استاندارد کاری استفاده از فناوری‌های جدید نوآوری آموزش فراهم‌آوری منابع اطلاعاتی فراهم‌آوری امکانات و فضای مناسب کاری توفيق در جذب منابع مالی	شاخصهای ابتدایی؛ فراهم‌آوری امکانات و فضای مناسب کاری	شاخصهای مرحله پیشنهادی؛ آموزش	۱. توافقنامه جذب منابع انسانی مستعد و شایسته ۲. توافقنامه حفظ منابع انسانی مستعد ۳. توافقنامه ترویج و تحکیم فرهنگ سازمانی ۴. توافقنامه رعایت استاندارد کاری ۵. توافقنامه استفاده از فناوری‌های جدید ۶. توافقنامه نوآوری ۷. توافقنامه آموزش ۸. توافقنامه فراهم‌آوری منابع اطلاعاتی ۹. توافقنامه فراهم‌آوری امکانات و فضای مناسب کاری ۱۰. توافقنامه توفيق در جذب منابع مالی	

شاخص‌های نهایی به ترتیب اولویت	شاخص‌های پیشنهادی مطاعن (مرحله دوم)	شاخص‌های پیشنهادی مطاعن (مرحله اول)	شاخص‌های اولیه	ذی‌نفعان	ابعاد
۱. حمایت معنوی ۲. دادن آزادی عمل	شاخص‌های ابتدایی	شاخص‌های ابتدایی مرحله	حمایت معنوی؛ دادن آزادی عمل	الف) مؤسسات و هیأت‌امنا	
۱. احساس تعلق و وفاداری ۲. حساسیت به اعتبار سازمان ۳. ارتقای علمی ۴. توسعه و رشد مهارت‌ها ۵. تعهد کاری و رعایت اخلاق حرفه‌ای ۶. انتشار آثار با الزام وابستگی سازمانی ۷. تخصیص وقت لازم و کافی برای سازمان	شاخص‌های مرحله اول؛ انتشار آثار با الزام وابستگی سازمانی	شاخص‌های مرحله ابتدایی؛ توسعه مهارت‌ها؛ حساسیت به اعتبار سازمان	احساس تعلق و وفاداری به سازمان؛ ارتقای علمی؛ تعهد کاری؛ تداوم همکاری؛ تخصیص وقت لازم به سازمان	ب) اعضای علمی (مدیران، هیأت علمی، خدمات علمی)	۵. مشارکت ذی‌نفعان
۱. تعهد کاری و رعایت اخلاق حرفه‌ای ۲. تداوم همکاری و حفظ ارتباط با سازمان ۳. تحويل بهموقع مقالات ۴. رعایت همه استانداردها و انضباط‌های کمی و کیفی در تألیف مقاله	شاخص‌های مرحله اول؛ رعایت همه استانداردها و انضباط‌های کمی و کیفی در تألیف مقاله	شاخص‌های مرحله ابتدایی؛ تداوم همکاری و حفظ ارتباط با سازمان	تعهد کاری؛ تحويل بهموقع سفارشات	ج) مؤلفان (داخلی) و همکار	
۱. تأمین مالی و افزایش منظم اعتبار ۲. انجام بهموقع تعهدات مالی ۳. تخصیص امکانات بیشتر (تشویقی و رفاهی)	شاخص‌های مرحله اول	شاخص‌های ابتدایی؛ انجام بهموقع تعهدات مالی	افزایش اعتبار؛ تخصیص امکانات بیشتر	د. تأمین‌کنندگان مالی	

یافته‌ها

برای تعیین سطح مطلوبیت با توجه به اینکه پرسشنامه‌ها بر مبنای مقیاس لیکرت، پنج گزینه‌ای بودند، سطح‌بندی سه گزینه‌ای براساس آن صورت گرفت. به طوری که میانگین نمره بین ۱ تا ۲/۵۶ سطح نامطلوب، ۲/۵۷ تا ۳/۵۶ سطح نسبتاً مطلوب و ۳/۵۷ به بالا سطح مطلوب تعریف شد.

جدول ۲. میانگین به دست آمده سطح مطلوبیت در ابعاد مدل منشور عملکرد از نظر هیأت امنا

میانگین ابعاد	تعداد	میانگین پاسخ	وضعیت ارزیابی
انتظارات	۷	۳/۹۴	مطلوب
راهبردها	۷	۴/۱۰	مطلوب
فرایندها	۷	۴/۰۴	مطلوب
توازندهای	۷	۳/۹۸	مطلوب
مشارکت ذی‌نفعان	۷	۴/۳۵	مطلوب

جدول ۲ نظر هیأت امنا درباره سطح مطلوبیت شاخص‌های مختلف ابعاد مدل منشور عملکرد نشان می‌دهد. مطابق این جدول ارزیابی عملکرد بنیاد از نظر هیأت امنا در همه ابعاد مورد بررسی در سطح مطلوب است.

جدول ۳. میانگین به دست آمده در ابعاد مدل منشور عملکرد از نظر اعضای هیأت علمی

میانگین ابعاد	تعداد	میانگین پاسخ	وضعیت ارزیابی
انتظارات	۱۳۲	۲/۶۵	نسبتاً مطلوب
راهبردها	۱۳۲	۳/۱۰	نسبتاً مطلوب
فرایندها	۱۳۲	۳/۳۸	نسبتاً مطلوب
توازندهای	۱۳۲	۲/۹۱	نسبتاً مطلوب
مشارکت ذی‌نفعان	۱۳۲	۳/۴۳	نسبتاً مطلوب

جدول ۳ نشان‌دهنده نظر اعضای علمی درباره پنج بعد منشور عملکرد است. براساس این جدول، اعضای علمی شاخص‌های ابعاد پنج گانه منشور عملکرد را نسبتاً مطلوب ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۴. میانگین به دست آمده در ابعاد مدل منشور عملکرد از نظر مؤلفان داخلی

وضعیت ارزیابی	میانگین پاسخ	تعداد	میانگین ابعاد
نسبتاً مطلوب	۲/۹۸	۸۳	انتظارات
نسبتاً مطلوب	۳/۴۴	۸۳	مشارکت ذینفعان

جدول ۴ عملکرد دو بُعد انتظارات و مشارکت ذی‌نفعان از دید مؤلفان داخلی را نشان می‌دهد. از نظر مؤلفان داخلی شاخص‌های انتظارات و مشارکت ذی‌نفعان در سطح نسبتاً مطلوبی قرار دارد.

جدول ۵. میانگین به دست آمده در ابعاد مدل منشور عملکرد از نظر مؤلفان همکار

وضعیت ارزیابی	میانگین پاسخ	تعداد	میانگین ابعاد
نسبتاً مطلوب	۳/۲۲	۲۱	انتظارات
نسبتاً مطلوب	۳/۶۵	۲۱	مشارکت ذی‌نفعان

جدول ۵ حاکی از آن است که مؤلفان همکار، عملکرد بنیاد را دو بُعد انتظارات و مشارکت ذی‌نفعان نسبتاً مطلوب ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۶. میانگین به دست آمده در ابعاد مدل منشور عملکرد از نظر تأمین‌کنندگان مالی

وضعیت ارزیابی	میانگین پاسخ	تعداد	ابعاد
نسبتاً مطلوب	۳/۲۱	۷	انتظارات
نسبتاً مطلوب	۳/۴۶	۷	راهبردها
مطلوب	۳/۵۷	۷	فرایندها
نسبتاً مطلوب	۳/۴۷	۷	توامنندی‌ها
نسبتاً مطلوب	۲/۸۲	۷	مشارکت ذی‌نفعان

جدول ۶ نظر تأمین‌کنندگان مالی درباره ابعاد منشور عملکرد را نشان می‌دهد. مطابق این جدول، تأمین‌کنندگان مالی شاخص‌های بُعد فرایندها را در سطح مطلوب و چهار بُعد دیگر را در سطح نسبتاً مطلوب ارزیابی کرده‌اند.

نتیجه‌گیری

بنیاد دائرة‌المعارف اسلامی یکی از مراکز دانشنامه‌نگاری است که بیش از سی سال تجربه دانشنامه‌نگاری دارد. نتایج ارزیابی عملکرد این سازمان از نظر ذی‌نفعان نشان‌دهنده وضع نسبتاً مطلوب و مطلوب آن از ابعاد مختلف است. با توجه به پیشینه پژوهش که توجه به نیاز همه ذی‌نفعان را از دلایل موفقیت سازمان‌ها می‌داند، ارزیابی کلی در سطح نسبتاً مطلوب و مطلوب شاخص‌ها از نظر همه ذی‌نفعان در بنیاد دائرة‌المعارف اسلامی حکایت از رضایت ذی‌نفعان از این سازمان دارد. این نتایج حاکی از آن است که این سازمان توانسته است که توازن را بین همه ابعاد برقرار و ارتباط چندجانبه بین ابعاد مختلف را حفظ کند. در ادبیات مدیریت و پیشرفت سازمانی، جلب رضایت همه ذی‌نفعان، ملاک اصلی موفقیت سازمانی دانسته شده است (دفت، ۱۳۷۷؛ مسعودی، ۱۳۹۱). لذا می‌توان نتیجه گرفت ارتباط بین خواسته‌ها و نیازهای ذی‌نفعان و برقراری تعادل بین راهبردها، فرایندها و توانایی‌ها و توازن بین این ابعاد در بنیاد دائرة‌المعارف اسلامی موجب رضایت ذی‌نفعان و در نتیجه، موفقیت این سازمان شده است. با این حال، این سازمان برای بهبود عملکرد و دستیابی به موفقیت‌های بیشتر و رسیدن به سطح مطلوب از نظر همه ذی‌نفعان در همه ابعاد، نیاز به حل مشکلات و رفع نقاط ضعف خود دارد. مدیریت بنیاد دائرة‌المعارف اسلامی با بررسی نتایج به دست آمده و اطلاعات مستندی که ارزیابی عملکرد درباره هریک از شاخص‌ها در اختیار گذشته است، می‌تواند با برنامه‌ریزی سطح شاخص‌های نامطلوب و نسبتاً مطلوب خود را به سطح مطلوب برساند و موفقیت خود را بسط دهد. با توجه به اینکه برقراری ارتباط میان ابعاد مختلف مراکز دانشنامه‌نگاری بسیار مهم است، مدل منشور عملکرد بدلیل سنجش این ارتباط و توجه به همه ذی‌نفعان مدل مناسبی برای ارزیابی عملکرد مراکز دانشنامه‌نگاری است.

ارزیابی عملکرد، بخشی از تلاش‌های بنیاد دائرة‌المعارف را برای تولید کتاب مرجع نشان می‌دهد. با این حال، این سازمان نیز همچون سازمان‌های دیگر با مشکلاتی روبرو است. از آنجا که موفقیت، امری نسبی است این سازمان نسبت به امکاناتش توانسته موفقیت‌هایی کسب کند و در صحنه رقابت باقی بماند. اما با توجه به ماهیت کار دانشنامه‌نگاری که نیرو، زمان و هزینه متنابهی را می‌طلبد، این مرکز به حمایت‌های همه‌جانبه، چه از سوی دولت با حمایت مالی، چه از سوی مراکز آموزشی و پژوهشی با ترتیب پژوهشگر و نیروی متخصص نیاز دارند تا کمبود نیروی انسانی و دغدغه‌های مالی را تا حدی جبران کنند. این حمایت‌ها می‌تواند به کاهش زمان انتشار بینجامد و راه دستیابی به موفقیت‌های بیشتر را هموار سازد.

ماخذ

- آذرنگ، عبدالحسین (۱۳۷۷). دانشنامه جهان اسلام (ج ۴)، زیرنظر غلامعلی حداد عادل. تهران: بنیاد دائرة المعارف اسلامی.
- _____ (۱۳۸۶)، خرداد-شهریور). دانشنامه‌نگاری در ایران و آینده آن از دید کلان. بخارا، ۱۶۲، ۱۹-۸.
- امیری، زینب (۱۳۹۰). ارزیابی عملکرد خانه‌های سلامت شهر تهران بر اساس مدل (چارچوب) منتشر عملکرد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران.
- ولیاء، محمد صالح؛ مدرسی، ناصر؛ بهجت، محسن؛ و شهوازیان، سلاله (۱۳۸۹). آشنایی با سیستم‌های ارزیابی عملکرد. تهران: نص.
- ایزدی یزدان آبادی، حسام (۱۳۹۱). ارزیابی عملکرد بر مبنای مدل منشور عملکرد با استفاده از مدل‌های تصمیم گیری چند معیاره در اداره کل راه و شهر سازی کرمان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان، اصفهان.
- حرّی عباس (۱۳۷۷، آذر). انتقال تجربه‌ها در دائرة المعارف نگاری ایران معاصر. کتاب ماه: کلیات، ۱۲، ۸.
- حسینزاده، یعقوب؛ حسینزاده، وحید (۱۳۹۰). درآمدی بر سنجش عملکرد. ویراستار: محمود خسروجردی. تهران: چاپار.
- حقیقی‌کفash، مهدی؛ اسماعیلی، محمدرضا؛ و اکبری، مسعود (۱۳۹۲). ارزیابی عملکرد در سازمان‌های فرهنگی. تهران: امیرکبیر.
- دانشنامه جهان اسلام (۱۳۷۵). زیرنظر مصطفی میرسلیم (ج ۱). تهران: بنیاد دائرة المعارف اسلامی.
- دفت، ریچارد ال (۱۳۷۷). تئوری و طراحی سازمان (علی پارسائیان و محمد اعرابی، مترجمان). تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- طارمی‌راد، حسن (۱۳۸۴، پاییز). دائرة المعارف نویسی در ایران و جهان. معارف عقلی، ۲، ۱۰۵-۱۵۸.
- _____ (۱۳۷۷، آذر). دلایل کندي نشر دائرة المعارف در ایران. کتاب ماه: کلیات، ۱۲، ۱۲.
- طبرسا، غلامعلی؛ فتحی، بهروز؛ نبوی، صمد (۱۳۸۰). تبیین شاخص‌های فرهنگی (ج ۱). تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- کاپلان، رابرت اس؛ نورتون، دیوید پی (۱۳۸۶). تبدیل استراتژی از حرف به عمل: کارت امتیازی متوازن (رامین ملماسی و جمیله سیفی، مترجمان). تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- کریمی، تورج (۱۳۸۵). ارزیابی عملکرد مناطق عملیاتی انتقال گاز با استفاده از تلغیق مدل منشور عملکرد، تکنیک شبیه تحلیل پوششی داده‌ها، و برنامه ریزی چند هافته. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، تهران.
- مسعودی، فرامرز (۱۳۹۱، خرداد). ارزیابی پژوهشگاه‌ها و مرکز پژوهشی: نقد و بررسی کتاب مدل تعالی مؤسسه‌های پژوهشی. کتاب ماه: کلیات، ۶، ۵۲-۵۷.

ممی‌زاده، جعفر (۱۳۸۷). مدیریت سازمان‌های آینده، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
میرمحمدی صدرآبادی، منصوره (۱۳۹۱). ارزیابی عملکرد سازمان امور اقتصاد و دارایی استان یزد با استفاده از
مدل منشور عملکرد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران.

Chillida, J.J.C. (2009). *Performance prism: a new approach to corporate social responsibility*.

Unpublished master's thesis, Aarhus University, Aarhus School of Business.

Mar, B., & Schiuma, G. (2003). Business performance measurement: Past, present and future. *Management decision*, 41 (8), 680-687.

Neely, A., Adams, C., & Crowe, P. (2001). *The performance prism in practice. Measuring business excellence*, 5 (2), 6-12.

Neely, A., Adams, C., & Kennerley, M. (2002). *The performance Prism: the scorecard for measuring and managing business success*. London: Prentice Hall Financial Times.

O'Boyle, I., & Hassan, D. (2013). Organizational performance management: examining the practical utility of the performance prism. *Organization development journal*, 31 (3), 51-59.

Youngbantao, U., & Rompho, N. (2015). The uses of measures in performance prism in different organizational cultures. *Journal of accounting and finance*, 15 (6), 122-128.

استناد به این مقاله:

قطبی، سیمین؛ فهیمنیا، فاطمه؛ طارمی‌راد، حسن؛ و نوروزی چاکلی، عبدالرضا (۱۳۹۷). ارزیابی عملکرد مراکز دانشنامه‌نگاری در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی براساس مدل منشور عملکرد (نمونه‌پژوهی: بنیاد دائرة المعارف اسلامی). *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*, ۲۹ (۱)، ۸۵-۱۰۱.